

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Napeljavanje v staroverski obred.

III.

Unijatom okolo „Edinosti“ kratak odgovor.

„Edinost“ z dne 9. t. m. je objavila nekaj odgovorov, ki prča, da je nje pisec zelo konfuzen mož. Najprej pravi, da je vsem znano, kaj umevamo mi Slovenci pod „staro vero“, potem pa nas pozivlje, naj jej povemo, kaj je „stara vera“. Radi ji to povemo. „Stara vera“ je razkol ali pravoslavje, za katero agitirajo Podgorniki in njegovi tržaški učenci. Odpadnik in razpop Jakič v Trstu je vedno v družbi s tržaškimi politikmi. Ti politikmi tržaški so lansko leto v 140. in 154. št. „Edinosti“ hujskali ljudstvo za pravoslavje. Letos pa so v št. 18. „Edinosti“ za Podgornikom izpovedali „staro vero“ pišoče:

„Razum Slovanom kaže pogostoma druge boljše poti (pravoslavje), nego so tiste, na katere jim je možno krenuti jo od slučaja do slučaja. Tudi v pogledu na razna veroizpovedanja (na vero) jim je vezala zgodovinska sila roke in tudi današnja verska svoboda ni pri njih dejanski taka, da bi se mogli z lahka odločiti za to, kar bi jim bilo najljubše (pravoslavje). . . .“

„Proti pravoslavju bi postopali obe oblasti, jedna iz političkih, druga iz verskih vzrokov. O tem dejstvu ni preverjen le tisti, ki namenoma zapira oči in maši ušesa glede na prošlost in sedanjost. Svečeništvo v obče pa je tudi samo zase sila, ki suče tudi še danes več del širokih množic, kakor jej drago“. (Upajo, da se bo ta sila zmanjšala in takrat pride zaželjeni čas za pravoslavje!)

„Edinost“ govori tudi rada o „Cirilo-Metodijški“ cerkvi. Kaj je to? To besedo je vpeljal v ta grešni svet Franc Podgornik. Ali „Edinost“ soglašajo z njim? Govorite enkrat iskreno!

„Edinost“ hvali sv. Petra in Pavla, da sta „maševala v Jeruzalemu kakor v Antiohiji, kakor v Rimu“. Nam se to tudi zdi, četudi nimamo za to nobene podatka; ali „Edinost“ bi ju ne smela hvaliti, da sta v istem jeziku maševala Hebrejcem, Grkom in Latincem. Ali ni to proti narodnim načelom „Edinosti“?

„Edinost“ ve, da laže, ko nas dolži, da smo imenovali grško-katoliški obred staroverski, ko smo ravno nasprotno rekli, da je lep krščanski obred in ne grško-naroden. Mi imenujemo staroverski obred grško-razkolni obred, v kateri Podgornikovi učenci naš narod napeljujejo.

• „Edinost“ pobira za Podgornikom željo po grškem obredu tudi za to, ker je daljši o latinski in bi tedaj Slovenci več molili, ako bi imeli grški obred. Tako torej: liberalcem je naša božja služba prekratka, želijo si več molitve! Skušnja pa uči, da je liberalcem vsaka mašica predolga, h drugi božji službi itak ne hodijo! Ni res pa, da je rimski obred krajši od grškega, le sv. maša latinska je krajša ko grška; o drugih obredih ta trditve ne velja. Vrh tega ima naš obred polno novih pobožnosti, katerih stari grški ne pozna. Tudi imamo mi „latinski“ duhovniki veliko več nauka in govorov v cerkvi ko grški duhovniki, tako da je naša božja služba zjutraj in popoldne še daljša ko grška.

Ob koncu nam napoveduje „Edinost“ tožbo radi krive vere in sicer „na kompetentnem mestu“ t. j. pri škofu ali papežu, kaj ne? Dobro. Mi pričakujemo, da izpolnite dano besedo, sicer porečemo, da je vse to le pesek v oči nerazsodnih čitateljev. Do svidenja torej pred škofom ali papežem!

* * *

Postenim Ricmanjem pa kličemo: **Bitite pametni! Ostanite zvesti veri in obredu svojih očetov. Tistim hujskačem pa, ki vas zapeljujejo, recite: Vi prestopite kamor hočete, saj že tako nobene vere nimate, a plačajte sami stroške za to. Mi pa ostanemo kar smo bili! Pokorna hočemo biti svojemu škofu, kakor so bili naši očetje.**

Mi smo prepričani, da sv. Oče Leo XIII. spremembe obreda na ljubo nekaterim hujskačem ni dovolil in je ne bo dovolil. Ricmanjci pa bodo sv. Očetu ne le iskreno vdani, ampak tudi hvaležni zato, nevoljni pa na tiste, ki jih pred svetomsmešijo ter jim z obredom hočejo vzeti tudi vero!

Interpelacija

poslanca dr. Gregorčiča in tovarišev do c. kr. skupnega ministerstva radi kozje paše v gorenji soški dolini na Primorskem.

Zemljski kulturi neugodne razmere v gorenji soški dolini na Primorskem so krive, da tamošnje ljudstvo ne more živeti od pridelkov svoje zemlje, temveč da si mora iskati drugih virov svojim dohodkom. Možki se bavijo s krošnjarstvom, delajo v rajbeljskem rudniku, ali pa iščejo in nahajajo zaslužka v rudnikih in premogokopih na Nemškem, daleč od svoje domovine, med tem ko ženska mladež skuša večinom v Trstu dobiti si zaslužka.

Domači gorati in nerodovitni svet ni niti za živinorejo v razsežni meri posebno pripraven; visoko, jako razsežno in strmo gorovje je le kózi dostopno, brez katere ne bi moglo vzdržavati ondanšnje prebivalstvo svojega trupalnega življenja, oziroma bi bilo oropano najzdatnejšega vira svojim dohodkom. To velja posebno o županijah: Drežnica, Žaga, Kal (Bovec), Soča in Trenta v političkem okraju tolimskem, v katerih so od nekdanj redili in pasli kozo brez ovire.

Žal, da se je začelo v zadnjem desetletju od državnih oblastnij tako pre-

in očistilo. Glavna prostora, kjer je središče božje službe, namreč gotiški prezbiterij in kapelica Najsvetejšega z relikvijami, čakata še mojstra.

Ker stolnemu župniku ni bilo pri roki dovolj denarnih sredstev in umetniških močij, se je obrnil do c. kr. centralne komisije za ohranjenje umetnih in zgodovinskih spominov na Dunaju. Vodstvo omenjene komisije je obljubilo, kakor čitamo v tržaškem uradnem listu, poslati dva izvedenca na pomoč, da sestavita načrte in vrh tega predlagata še dena ni prispevek.

Naša starodavna in zanimiva stolnica pa tudi zasluži, da se jej pomore. Na Dunaju znajo ceniti njeno zgodovinsko in umetniško vrednost, a domačini ne. Malokdo ve, da hrani kapelica Najsvetejšega zad za onim pozlačenim omrežjem dragocen zaklad (Domschatz) kakor: dve škofovski paliči, jedno leseno, zelo staro, nenavadne oblike, bajje izročeno sv. Mohorju od sv. Petra, drugo srednjeveško, sestavljeno iz kristalnih cilindrov, menda iz časa Pape ali verjetneje iz časa Markvarda (1365—1381), patrijarha oglejskega; štiri umetno dovršene doprsne kipe iz srebra, v katerih so relikvije sv. Mohorja, Lavrencija, kralja in

ganjanje koz, ki je enako uničevalni vojski zoper to žival. Kazen je sledila kazni, katera se je zahtevala od posestnikov koz v denarju ter se je iztirjavala potom izvršbe, pri kateri je prišla navadno koza prva na vrsto kot rubež. Le redko in izjemoma se v novejših časih preminjajo globe v zapor. Tako se je palnično prebivalstvo deloma v revščino, deloma se mu je odvzel najboljši vir dohodkov in lotila se ga je stalna razdraženost, ki še vedno traja in ki je z ozirom na državne koristi obžalovanja vredna.

Ako se zdi c. kr. vladi potrebno, da z ozirom na gozdorejo omeji kozjo pašo, je dolžna, predno to stori, da odpre ljudstvu nove vire dokodkov, n. pr. s tem, da uvede primerne obrtne stroke, da povzdigne rejo goved in ovac, da ustanovi uzorne mlekarne, da zgradi ceste v smeri od Boveca do Kranjske gore na Gorenjskem, da zgradi potrebne železnice, ki bi vezale podolgoč vso deželo, da uredi gorenji tok Soče, hudournik Učejno, itd. — Malo resnosti je v tem, če vladni organ navaja kot nadomestilo za odpravljene koze košarsko šolo, ki se je ustanovila na Žagi, ali čipkarsko šolo, ki obstoji v Bovecu.

Na vsak način bi morala c. kr. vlada prenehati z eksekutivnim iztirjavanjem zastarelih glob ter odpisati jih popolnoma, ker zadevajo ubogo, stradalno ljudstvo, katero jih v mnogih slučajih nikakor ne zmore, ter bi morala urediti kozjo rejo na tak način, da bi imela pred očmi ne le gozdorejo, ampak v prvi vrsti, kako ohraniti ondanšnje kremenito in zvesto ljudstvo. Do tedaj naj bi se dovolila kozja paša pod istimi pogoji in na isti način, kakor je bilo to še pred desetimi leti.

Z ozirom na to, kar je tukaj rečeno, stavljajo podpisani do c. kr. skupnega ministerstva naslednja vprašanja:

1. Ali je voljno prenehati z eksekutivnim iztirjavanjem zastarelih glob

mučenika Sigismunda in sv. Felicite in ki se ob večjih praznikih stavijo na glavni oltar, nešteto drugih relikvij, posebno oglejskih svetnikov; dva srebrna križa z relikvijami sv. križa, itd. Marsikdo ne vé, da je slika, ki je obešena nad glavnim oltarjem, delo Tintoretovo, druga krasna na desni galeriji, delo J. Tominičeve, slike na stranskih oltarjih od Palme, Battiga, Stratte itd. Lepi so nebrojni marmornati stranski oltarji, pravi kras in umotvor pa tabernakelj na velikem oltarju, ves iz raznobarvanega marmorja, sredi dveh klasičnih kipov (sv. Mohorja in Fortunata).

Nedosežna glede sestave, izvršbe in svežih barv je opresna slika na stropu, vredna, da se fotografira in tem potom razširja.

Poprava stolnice goriške stane že zdaj okoli 5000 kron, a glavni trošek se le pride pri obnovljenju prezbiterija in kapele Najsvetejšega, ki morata biti najlepša in v umetniškem obziru dovršena. Vrh tega pridejo pomladi tudi nove orglje.

Zato priporočamo, da bi ne samo Goričani nego tudi drugi verniki naše nadškofije prispevali, da dobi naša matičerkev spodobno in lepo obleko.

LISTEK.

Stolna cerkev goriška.

Naša stolnica se počasi in previdno popravlja. Bila pa je že res skrajna potreba, zakaj od leta 1834 se znotranjščine njene nobeden ni dotaknil, tako da je bila vsa zakajena in je strop pretel podreti se. Vzrok tej nevarnosti pa je bila slaba streha. Zato sta se streha in podstrešje že lansko poletje temeljito preiskala in popravila. To delo sta izvršila renška zidarska mojstra gg. brata Mozetič. Nerazumljiva roka je bodisi iz štedljivosti ali nevednosti bila prevlekla stebre, ki delijo srednjo ladijo od stranskih, z neko grdo navlako. Poskusilo se je stebre sklesati in ogledati in glej! prišel je na dan najboljši sivkasti školkasti marmor, kakoršen se dobiva v Kraškem Dolu. Elegantni, vitki stebri, ki nosijo galerije in strop, se sedaj svetijo kakor v kaki rimski baziliki in so stolnici pravi kras. To kamenarsko delo sta izvršila goriška podjetnika Furlani & Devetak. Vrh tega sta očistila in ogledala se polustebre pri glavnih vratih, balustrado pred prezbiterijem, kipe na glavnem oltarju itd.

napredne stranke zadržati v deželnem odboru skozi 6 mesecev vse akte, ki zadevajo našo cesto! In slednjic vsliknil: in tak naj nam bo ljudski poslanec! — V Mirniku je pa baje g. (nekdo) priporočal volilec 5. kurije prvaka „narodno-napredne“ stranke kot prijatelja ceste po Idrskej dolini, kateri je v deželnem zboru predlagal 20% za to cesto, a dr. Gregorčič da je nasprotoval, češ da je dovolil samo 10%, tako da morajo občine same dodati 10%, kar bi ne bilo potrebno, ako bi dr. Tumov predlog obveljal. — Kdo ima bolj prav, ali g. dopisnik iz Zapotoka, kateri pravi: In tak naj bi bil ljudski poslanec! ali (g. oni v Mirniku), kateri je ljudi v Mirniku našantal proti dr. Gregorčiču za dr. Tuma?

R a d o v e d n e ž.

Č. g. župnik v Kožbani je razpisal nagrado 100 K, katero dobi dopisnik dolge klobase od beneške meje v „Soči“ ali kdo drugi, kateri dokaže, da je resnično, kar je proti njemu v „Soči“ zapisano. Upamo, da bode gosp. dopisnik z veseljem to storil, da mu ne ostane ime: lažnjivec in obrekovalec, še bolj pa, da dobi onih 100 K, ktere bi mu menda zelo prav prišle, (da bi ložje plačeval kvartince pri „Stelli benedeti“) da bi vsaj nekaj svojih dolgov povrnil, katerih mu menda ne manjka.

Javni shod v Kojskem. „Narodno-napredna“ stranka se rada baha, da prireja v celih deželi „javne shode“, dočim se dr. Ant. Gregorčič skriva na zaupnih shodih. Mi smo vedeli, da je to laž kakor vse, kar „narodno-napredna“ stranka piše. Toda enkrat smo se hoteli prepričati prav na svoje oči. — Vže delj časa napoveduje „Soča“, da hoče razsvitliti naše Brice, ker so se vdali črni temi. V ta namen je vodstvo „narodno-napredne“ stranke napovedalo javni shod v Kojskem dne 17. t. m. pop. Šli smo torej na shod in povabili tudi somišljenike, da vidimo, če je shod res javen. Ob 3. pop. se je zbralo v kotu prostorne sobane peščica „narodno-naprednih“ pristašev in nekaj dolžnikov „Ljudske posojilnice“ in Trgovsko-obrtne zadruge — a skoraj celo dvorano so zagrnili naši somišljeniki, med kojimi smo videli iz Gorice g. dr. Jos. Pavlica, domačega župnika g. Fr. Mariniča, gg. župana Klanjščeka, Skolarisa iz Vipolže in več drugih.

Dr. Tuma je začel zborovanje in napovedal svoj govor o programu in boju „narodno-napredne“ stranke. Tedaj se ga je prav prijazno opozorilo, da je treba pred vsem voliti predsednika shoda. Govornik se je takoj razgled, na kar mu je g. župan Klanjšček rekel: „Mi smo čisto mirni, a predsednika moramo voliti“. Tedaj pa je govornik spustil nanj celo pridigo. Na to se oglasi dr. Jos. Pavlica: „Prosim besedo k opravičniku. To mi morate dovoliti po postavi in navadi. Jaz torej stavim predlog, da izvolimo shodu predsednika Dr. Tuma (naglo): „Če je tako in če ima kedo drugi predsedovati ko jaz, tedaj ne bo danes javnega shoda ampak le zaupen shod. Jaz kot sklicatelj shoda hočem biti predsednik in hočem govoriti. Pripravljen sem pa dati besedo vsakemu, ki se bo oglašil.“ Klici: „To ne gre! Predsednika volimo mi na javnem shodu!“ Dr. Tuma: „Tedaj vidim, da hočete le združbo delati (klici: Nikakor) in zato izjavljam, da je javni shod za danes zaključen.“

Na to sta začela vpiti Gabršček in Tuma kakor iz sebo, a ko sta videla, da vpiji znajo tudi drugi, sta se potolažila. — Začelo se je razgovorjanje o prepirni točki. Ponujali smo dr. Tumi predsednika nevtralnega, ki bi ne bil ne te ne one stranke, a on je ostal pri svojem: Ali jaz ali nobeden. (Madžarska ljudska volja! Op. stavčeva.) Ta razgovor je trajal skoraj eno uro.

Seveda bi si bili smeli izbrati predsednika in zborovati, ali peščica „narodno-naprednih“ bi bili gotovo uprizorili škandal. Saj so tam v kotu — Tuma in Gabršček sta jih s hrbotom zakrivala — vedno bolj glasni postajali. Slišalo se je le: „Pri moji duši“, „strela“, „oštja“, „kvak, kvak“, „drek“ itd. po „narodno-naprednih“ pravilih.

Tedaj je preč. g. župnik Marinič ljudi pomiril rekoč: „Prišli smo povabljeni na javni shod, a ker nočejo izbrati predsednika in sploh ne zborovati, vabim vas vse, ki ste še katoliškega mišljenja (burni „živio“ klici, vmes A. Gabršček: Saj to smo vsi!) da se mirno razidete“. Zborovalci so na to res mirno zapustili dvorano. Ostalo je le kakih 10—15 „narodno-naprednih“ pristašev in dolžnikov, ki so potem zvesto poslušali govor dr. Tume.

Iz tega slučaja naj čitatelji sodijo, kaka laž so tako imenovani „javni shodi“, „narodno-napredne“ stranke.

Zakaj pa ni hotel dr. Tuma družega predsednika? Ker je hotel najprej on sam govoriti 1—2 uri, potem bi Gabršček vezal otrobe turo in za njim, ko bi bili vže vsi zborovalci zamorjeni, bi bili morda še komu dovolili besedo, nam seveda nazadnje — o polnoci!

Bolje nič!

Iz Bovca. Slučajno sem bil opomnjen na nek dopis v „Primorcu“ 8. febr., v katerem se „neznani“ dopisnik obližuje, ker si je po Tavčarjevo zopet „privočil“ enega kaplana za „južino“, in to še celo na — petek! V petek je pa prepovedano požirati tudi — kaplane, ker so tudi oni iz mesa. Ne boš, kristijane! Ako sodite Vi, dopisnik in drugi, bodisi liberalčki, da je ona majhna notica v „Pr. L.“ potekla iz mojega peresa, ali da sem jaz vsaj moralni njen oče, se jako motite, ker sem o nji izvedel cel teden kasnej. No, z veliko večjo gotovostjo sodim pa jaz, kdo je ljubeznjivi „Primorčev“ dopisnik. Tista kopica napadov na me je imela svoje kosiče v krogu gg. učiteljev, katerim jako teknejo kaplani.

Odkrito povem, da onaj pevke Kristine ne poznam kot pevke, ker niti nisem vedel do zdaj, da hodi pet v „Nar. Čit.“, kjer se izobražujejo peveci in pevke ne samo v petju, ampak tudi v zlatih liberalnih naukih na podlagi „Slov. (?) Nar.“, „Soče“ in „Primorca“, ki se šopirijo po čitalniški pevski sobi in so torej slednjemu obiskovalcu sobe „blagovoljno“ na razpolago. Resnici na ljubo povem tudi, da mi ni bila ljuba ona notica v „Prim. L.“, ker mi je vedno le do sltarnega nastopanja in resnega delovanja, ter dostavjam, da one Kristine in marsikoga drugega vi „liberalčki“ in „liberaluhi“ niti v redni niste, in da bi vam mnogi, ako bi spoznali vaše „blage“ namene, — hrbet obrnili.

Klofuta za klofuto, si mislite, in zato hajd, ūdri po cerkvenem petju, ki je zdaj začasno vsled „prijaznosti“ g. orglavca brez spremljevanja orgelj. Povem le, da so zdaj ljudje 10krat zadovoljniji s petjem nego prej.

No, ob kršč. socializem pa se mora vže vsakdo dregniti in ravno tako tudi iz Bovca ni niti dopisa niti notičice, da bi ga prav po pasje ne „ponožu“. Ako psi lajajo, je znamenje, da mi „jašemo“. Pri nas se kaže ta prislovica v vsej istini. Pustite le v miru kršč. socializem, ter ga raje proučujte in izvršujte, da ne boste čez kaj časa skesano trkali na svoja prsa: Bili smo „ljudski“, a smo delovali proti ljudstvu!

J o s. A b r a m, kaplan.

Iz kobaridskega kota. Precejšnjo porcijo ošabnosti ali nevednosti kaže žuganje „Sočinega“ dopisnika s šol. svetom. (Palčnik: Mi orjemo!) Jejgas, jejgas — to bo pa hudo! Vzamejo mi šolo, ko bo kak Tumovec minister! K sreči poznajo dozdej še vedno postavo od 25. maja 1868 §2., kjer je rečeno: da verski pouk urjuje cerkev sama! — Duhovniku ni treba še le beračiti, ampak lahko zahteva, da se mu dajo šolske ure tudi pozneje — makari za en teden — v nadomestitev za izpale ure radi boleznii ali stanovskih opravil. (Minist. odlok 25. feb. 1875 št. 7465.) Vkljub temu se je moral pisec pritožiti rekoč, in šele potem je dobil v roko: da je bilo očitanje gosp. nasprotnika „ne le nespodobno temuč tudi graje vredno“. Dokaz, da je pisec vendar še mar za katekeze.

Z obema volitvama je bil pisec sploh še zadovoljen. In pisal je bil v mesto po pravici; za spremembo drugje ni odgovoren; in tudi ne, če se je kak izvoljenec zbal pozneje vsled terorizovanja: „Vam preložimo šolo v drugo vas“. Do zdaj je bila ukazana šol. sv. maša, in učitelji bi morali nadzorovati pri šol. maši, (če niso organisti) in pri šol. izpovedi (Minist. odlok 1872 in 1880). Ne verjem, da bi se prekladalo šolo proč od cerkve. Manever! Kolikor mi znano, so bile volitve tajne; torej!...

Laž je, kar se očita v ljubeznjivem dopisu glede cerkve in ključarjev. Pisec ne vé za kako krivdo. Pač — še vedno je premalo — sebičen, da zalaga včasih stranke in cerkve, da mu pozneje vrnejo. Ali to se menda sme, slav. gg. Radamanti? Ali da bi delal komu krivico (tako vsaj umem dopis tist lepčeni)? — 600 K, ki mi jih plača Tumova zadruha za 2 leti in po vrhu še 599³/₄ K tistemu, ki mi je v „štont“ dokazati krivico 1 vinarja! (Samo križev pot je stal čez 600 gld., ne le, kar je morda referent

„vrget!“) Morda bo pa nasprotno res, da stori kdo kaj tudi iz svojega, in zato pač ni treba polagati račune ne vam ne ključarjem! Saj ni uprav — baš potrebno, da bi moral vsak posnemati v revijah slavnoznane A. Gabrščeka, čigar list je zagovarjal juče; ki me je varal, slepil — pardon! dražestno božkal toliko let z obljubo, da mi izplača lepe denarje kot nagrado za razne prevode v njegove velenarodne namene, pa mi ni dal niti enega vinarja; pač pa se mu je že ponovno poveščilo, da je tako malo z visokega poonegal z mano — on, ta moj „veliki mecén“ (pokrovitelj)! — Če pa pravi včasih n. pr.: „Materino delo“ se dobro prodaja, v drugo pa: saj knjiga itak le tú leži — ne vem, kje je nesrečnica!

Iz Cerkna. V zadnjem času so Cerkljanski „naprednjiki“ nagromadili v „Soči“ in „Primorcu“ toliko nesramnih lažij na mojo osebo, da ko bi hotel vsako posebo zavrniti, bi ne mogel imeti družega dela. Da, da, strahovito napredujete v hudobiji. Ker toraj nimam ne časa ne volje z vami prekljati se, ker imam družega nujnišega, potrebnjšega in bolj hvaležnega posla v izobilji, zato odgovarjam na vse vaše ostudno obrekovanje samo to-le:

Ali vas ni nič sram, da na tak način kradete čast duhovniku, ki vam še nikdar ni nič zalega storil in ki vas še zdaj le pomiluje v vaši zaslepljenosti? Ali vas nič ne peče vest radi tega? Če vas ne, potem ste brezvestni ljudje. Pridite vendar k meni, in dokažite mi, da je resnica, kar ste o meni pisali, in jaz sem pripravljen odstopiti vam svojo letošnjo béro, katero mi tako zavidate in povrhu tega še „ofer“, nad katerim se še le letos tako spodtikate, ko je vendar v navadi že toliko in toliko sto let. Imate torej lepo priložnost zaslužiti si nekaj! Če pa tega ne dokažete, potem veste sami, kaj ste. Potuhneni hinavci ste, ki se na videz hlinite, za drugih hrbet skrivate, da potem v „Sočinih“ predalih toliko ložje udrihate čez duhovščino, ki vam je povsod tako zelo na poti. „Soči“ da moram le častitati, da ima tako „resnicoljubne“ dopisnike, ki so n. pr. vže trikrat, reci trikrat s tako slastjo pogreli neslano laž, da sta tukajšnja gg. kaplana plesala! Kakoršen list, taki sotrudniki. „Gliha vkup štrih“. M u r o v e c, dekan.

Iz Jagersč. (Nesreča pri ženitnini). Dne 11. t. m. poročil se je v tukajšnji larni cerkvi g. Tomaž Černilogar iz Šebrelj s tukajšno posestnico g.đno Lucijo Tušar. Pojedina je bila po stari navadi v vaški gostilni. Vsi gostje so bili veseli in dobre volje, ne da bi bil kedo vinjen. Ko je že odšla velika večina gostov, zgodila se je strašna nesreča. Posestnik Fr. Peternel se je podal sam po stopnicah iz prvega nadstropja, kjer je bilo še nekaj gostov, v pritličje v kuhinjo. Kar so začuli v kuhinji nahajajoči se gostje ropot in so hiteli pogledati, kaj se je zgodilo. Tu se jim ponudi strašen prizor. Videli so g. Fr. Peternela ležati brez zavesti v svoji krvi. Nesrečnožu se je gotovo spodrsnilo in padel je z glavo ob stopnice. Poklicani duhovnik mu je zamogel podeliti samo zakrament sv. poslednjega olja. Boril se je nesrečnož v nesavesti še cela dva dneva s smrtjo. 14. t. m. ob 3. zjutraj pa je umrl in zapustil žalujočo udovo in dva nepreskrbljena otročiča. Pogreb se je vršil 16. t. m. z veliko udeležbo iz Jagersč in sosednjih Šebrelj.

Požar. V Bači pri Sv. Luciji je pogorel 16. t. m. Ivan Kovačič h. št. 41. Mej tem, ko je bil on v Tolminu po opravilu, začela mu je popoldne hiša gorati in ko je prišel domov, je našel žalostno pogorišče namesto hiše. Pogorelo mu je hkrati mnogo sena, žita, svinjine in starejšemu sinu 40 gld. gotovine. Zavarovan je bil, a zadnjega obroka ni plačal, zato je zgubil pravico do zavarovane svote. Naj bi bil vendar vsakdo zavarovan, pa naj bi tudi broke o pravem času plačeval. Rajši počakati z davkom, da se zavarovalnina plača. Nesrečnega Ivana Kovačiča priporoča „Primorski List“ premožnim in dobrim ljudem, naj mu pomagajo. Kedar more, naj pošlje naravnost njemu po nakaznici. Vsaki dar bo nesrečni mož hvaležno sprejel.

Nesreča. Na dan 18. t. m. sekali so drva na zemljišču cesarske graščine v Lipici na Krasu. Že so razžagali hrast ob robu neke doline in 62 letni delavec Josip Čok-Mavta iz Lokve hitel je hrast zagvozdit, da bi padel proti dolini pa nenadoma se hrast zaobrbe, zsrne ter Čoka vjame za noge, ga podere po do-

lini navzdol, da z vso silo trešči s čelom na steno ter v hiru mrtev obleži. —

Bolezen na turščaku (sirku). V Furlaniji so napravile lansko leto gove-nice lupaline mnogo škode na turščaku. Ob žetvi se je pokazalo, da so klanovi bili vsi prevrtani.

Železnica po Balkanu. Slovanske balkanske države bodo v kratkem imele železnico od adrijskega morja do ruske meje ob črnem morju. Tako bo Rusija zvezana z adrijskim morjem!

Sejmi na Primorskem: V Cerknem in Boljuncu 24. t. m., v Gorici 28. t. m., v Kobaridu 1. marca, v Hapelju 2. in v Ajdovščini 10. marca.

Novo knjige, katere toplo priporočamo so: 1. „Zbirka ljudskih iger“, II. snopič, izdala „Slovenska krščansko-socijalna zveza“. Naroča se v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani. Cena mehko vezanemu snopiču 80 h, po pošti 10 h več. Za društva, ki vzamejo vsaj 5 izvodov skupaj, je cena 60 h.

2. „Socializem“ spisal dr. Krek. To delo se bo izdajalo v snopičih po 30 h. Naročniki prvega snopiča naj se oglašijo vsaj do konca februarja pri č. g. Luk. Smolnikarju, stolnem vikarju v Ljubljani.

Iz Gorice. Na preludije k moji pesmarici so se preč. gospodje iz Kranjske, Štajerske in Koroške tako pridno naročevali, da sem imel upanje, da bom mogel dotični zvezek brez znatne izgube obelodaniti. Ker pa iz Primorske nisem vdobil več nego dve naročili, zato sem primoran namerovani zvezek shraniti, dokler ne nastopijo ugodnejše razmere. Gg. naročnikom pa izrekam tem potom svojo zahvalo za zaupanje, koje so stavili name. Danilo Fajgelj.

Zahvala. C. kr. priv. avstrijsko zavarovalno društvo „Dunav“ (Danubio) je v moje največe zadovoljstvo plačalo vso škodo, katero mi je napravil dne 20. januarja 1901 požar na poslopju in na blagu. Štejem si v dolžnost, da se prav iskreno zahvalim imenovanemu zavarovalnemu društvu.

V Gorici, dne 14. februarja 1901.

Jožef Markočič.

Najdeno. Včeraj se je našla mašna knjiga. Kdor jo je zgubil, naj se oglasi pri tukajšnjem redarstvu.

Naša društva.

Občni zbor „Centralne Posojilnice“ bo, kakor znano, v četrtek, dne 28. t. m., ob 11. uri, v posojilničnih prostorih.

P. n. udje so naprošeni, da se ga vdeleže polnoštevilno.

II. Primorsko vojaško veteran-sko društvo za Gorico in Gradiško bo imelo občni zbor v nedeljo 3. marca ob 11. uri dopoldne v prostorih „Hotel Post“ v Gorici. Dnevni red: 1. Otvoritev zborovanja. 2. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo o društvenemu napredovanju in poslovanju. 4. Poročilo društvenega blagajnika. 5. Drugi naveti in predlogi. 6. Dopolnitev društvenega predstojništva.

Vabilo k družbi sv. Mohorja. — (Dalje.)

Književni dar, ki se udom pravilja in deloma v družbeni tiskarni je pridno tiska, je za letos ta-le:

1. „Zgodbe sv. pisma“, VIII. snopič. — Mnogo prerano nam je zamrl g. profesor bogoslovja dr. Francišek Lampé, ki si je pri Mohorjanih postavil nemiljiv spominik s svojimi „Zgodbami“. Krasnega dela ni mogel dovršiti. Nadaljuje to delo na isti način profesor bogoslovja v Ljubljani, preč. g. dr. Jan. Ev. Krek. Delo se ne bo pretrgalo. „Zgodbe“ bi pač ne smele manjkati v nobeni slovenski družini!

2. „Pamet in vera“. Slovenskemu národu v potrditev svete vere. Tega, našim časom jako potrebnega dela, katero spisuje g. župnik J. M. Seigerschmied, izide letos 1. zvezek. G. pisatelj v njem pojasnuje z umstvenimi dokazi in mnogimi izgledi temeljne resnice naše vere o Jezusu Kristusu, sveti cerkvi, o vstajenju mrtvih in božji previdnosti. Delo zasluži čim največ bralcev. — Naše častite poverjenike in družnike moramo opozoriti, da letos ne izide molitvena knjiga. Družbena knjiga „Pamet in vera“ ni molitvenik, ampak poučna apologetična (bogoslovka) knjiga v večji obliki na 10 tiskanih polah, v obliki kakor lanska knjiga Anton Martin Slomšek. Zatorej ni treba dodajati veznine za molitvenik.

(Konec pride.)

Za kratek čas.

Razglas.

„Črna tema“ se širi po vsej deželi. Temu je treba na vsak način odpomoči. Zato se obrača glavni odbor naše stranke do vseh somišljenikov na deželi s tem-le ukazom: 1. Pri vseh sakristijah v celi deželi naj oskrbe od nas imenovani zaupniki ključavnice s tremi ključi. Eden ključ dobi imenovani zaupnik, druga dva pa od njega določena dva ude „narodno-napredne“ stranke, ki pa morata biti vdana z dušo in telesom naši stranki.

2. Skrb teh treh oseb bo, da pozapró črno temo ali po našem jeziku: „proklete farje“ v sakristijo in v cerkev, od koder se ne smejo ganiti ne podnevu, ne po noči.

3. Z ozirom na to, da se dobé še taki „norci“, ki hočejo iskati po vsej sili še sveta pri „črni temi“ — naj se jih dopusti še v sakristijo po tem opravi, da se ne oplajajo prezgodaj — pa eden iz med treh sakristijskih ključarjev naj skrbi za to, da se ne mudé predolgo v sakristiji.

4. Za previdavanje v boleznih ali pred smrtjo se odredi, da ima „črna tema“ imeti uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne. V teh urah naj vsak smrtno in nevarno bolan pride v sakristijo — ali če tega ne more nikakor stoviti, naj se dá prinesti.

5. Da se vse to natančno izvrši, so odgovorni postavljeni zaupniki. Ako bi pa kaj prekršili v teh določilih — se jih bo najostreje kaznovalo. Vsakega drugega „naprednjaka“, ki bi se ne ravnal po tem, se bo slovesno izključilo iz te družbe, ter se ga izročilo na milost in ne milost „črni temi“.

Odbor
narodno-napredne stranke.

Nova knjigovoznica,

preskrbljena po najnovjših zahtevah in z najnovjšimi pripravami

v Gorici,

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“
tik „Krojaške zadruge“.

Priporoča se preč. duhovščini za prevezavo misalov; slavnim krajnim šolskim svetom in učitelstvu za prevezavo šolskih knjizic in sploh za vsako delo, bodisi v popravo ali na novo izdelanje, za kar zagotavlja trpežni izdelek in točno postrežbo po jako kulantnih cenah.

Rojakom v mestu in okolici se priporoča udani

Ivan Bednařik,
knjigovez.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici,

Gospiska ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izberl, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce. Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Št. 118

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil VI. četrtega t. j. mesecev oktobra, novembra in decembra 1899 začne v ponedeljek 4. marca 1901. ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavilnice in z njo združene hranilnice.

V Gorici, 1. februarja 1901.

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica hiš. št. 4 Gorica.

prilporeca se

za raznovrstna naročila po meri za gospe in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro.

Izvrstna goriška vina

ima na prodaj

Kmetijska zadruga v St. Petru (pri Gorici).

Priporoča iste tudi za naše č. gg. duhovnikom. Za pristnost se jamči.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po neuvenceno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura obstoena iz

14 krasnih dragocenih predmetov in sicer:

1 ura od niklja, Anker remont, na željo tudi posrebr. z lepo razrezhanim pokrovom, točno urejena s 3-letnim jamstvom in skatljico.

1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privesom, Pariški sistem.

1 goldin igla za kravate z imitir. britjanti.

1 par gumbov za manše c. znamka „Garantie“.

1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.

1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.

1 goldin prstan s krasnim kamenom.

1 žepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, tverka

Brüder Hurviz

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo.

Neodgovorniče sprejemam v 8 dneh nazaj in povrnen denar, vsled česar nima kupec nika kega tizika.

Bogato ilustriran cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franco.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec dobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Večna luč!

Redko kodaj se dobi prozornega, dobrega pristnega oljkega olja za „večno luč“, marveč navadno le mešano, nesnažno olje. Najslabše olje pa je tako, ki obleži na dnu posode. Prodajalec dá tudi tako olje za „večno luč“, da pa tako olje z nobenimi stenji, niti z navadnimi „dušecami“ ne gori, je znano vsakemu iz skušnje.

Da ne bo več pritožb,

da olje ne gori, ali pa da premočno gori, ali da steni preveč olja povžije, omislil sem si *troje vrst stenjev*. Priporočam torej, da se po dobroti olja rabijo

Kofolovi stenji,

katere garantiram za trajno „večno luč“ tudi v najhujšem mrazu. Pouk s pošiljativjo.

Za prozorno dobro olje steni O, za slabše I, najslabše (nesnažno) II. Za visoka stekla „Glullonov Aparat“ steni O, I K 60 v., steni I in II. 3 K. — Za navadna nizka stekla steni O I K., I. in II. 2 K 40 v. — Skatljica stenev zadostuje za eno leto.

Stekla vseh vrst in barv. Dolenčeve sveče iz pravega čebelnega voska po originalnih cenah.

Se priporoča preč. duhovščini

Tine Kofol,

cerkvenik v Kanalu (Goriško).

Čebelné voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

prilporečana preč. duhovščini, cerkvenim o-krbnitvóm in slavnemu p. n. občinstvu.

Med garantiran čebelni pitancee najboljše vrste na drobno Kg. po K 1.20.

Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,

svečar,

ulica sv. Antona 7. Gorica.

Anton Breščak

Gorica, gospiska ulica št. 14, (blizu lekarne Gironeali).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. — Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: teatralne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiri ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Razpela izrazne kovine	Rožni venci, podobe	Kipi iz porcelana	Čevlji in čizmi
------------------------	---------------------	-------------------	-----------------

JOSIP ČULOT,

v Raštelu št. 2 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnih igrač.

Vsakovrstna sveža semena za vrtnino.

Razne no-gavice	Razne ro-kavice	Kovčeki in prtljage	Lule za kadilce
-----------------	-----------------	---------------------	-----------------

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v prtiličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbi.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v prtiličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih dezelah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Edina slovenska zavarovalnica!